

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 13 0 У 003950 17 Увп
Бањалука, 10.4.2019. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Смиљане Мрша, председника вијећа, Душка Бојовића и Страхиње Ђурковића, чланова вијећа, уз учешће Мире Мачкић као записничара, у управном спору по тужби З. Ж. из Д. Р., општина Т., заступаног по пуномоћнику М. С. адвокату из Т., (у даљем тексту: тужилац), против рјешења број ... од 28.10.2015. године Управе (у даљем тексту: тужена), у предмету претварања права коришћења на градском грађевинском земљишту у државној својини у право својине досадашњег носиоца односно његовог правног сљедника, одлучујући о захтјеву тужиоца за ванредно преиспитивање пресуде Окружног суда у Добоју број 13 0 У 003950 15 У од 10.2.2016. године, у нејавној сједници одржаној дана 10.4.2019. године донио је

ПРЕСУДУ

Захтјев се одбија.

Образложење

Побијаном пресудом одбијена је тужба против уводно означеног акта тужене, којим је по жалби Правобранилаштва Републике Српске – Сједиште замјеника у Добоју (у даљем тексту: Правобранилаштво) поништено рјешење Подручне јединице у Т. (у даљем тексту: Подручна јединица Т.) број ... од 2.9.2015. године и предмет враћен на поновни поступак и одлучивање. Тим поништеним првостепеним рјешењем се, у тачки 1. диспозитива, претвара трајно право коришћења на градском грађевинском земљишту у друштвеној односно државној својини, у право својине у корист тужиоца са 1/1 дијела, на непокретностима означеним као к.ч. број 490/3 - њива површине 3750 м² и к.ч. број 490/14 - њива површине 1250 м², обје зване „Душанова бара“ уписане у зк. уложак број 172 к.о. С.П. Р., а тачком 2. диспозитива налаже Земљишно књижној канцеларији те подручне јединице да на наведеном земљишту, у власничком „Б“ листу, брише друштвено односно државно власништво и изврши укњижбу права својине у корист тужиоца.

Одбијање тужбе је образложено тиме да је одредбом члана 325. Закона о стварним правима („Сл. гласник РС“, број 124/08, 3/09, 58/09, 95/11 и 60/15 - у даљем тексту: ЗСП), прописано да привремено право коришћења до преузимања, право коришћења ради грађења и трајно право коришћења на грађевинском земљишту у друштвеној, односно државној својини које до дана ступања на снагу тог закона није постало својина другог лица, претвара се у право својине његовог досадашњег носиоца, односно његовог правног сљедника. Како тужилац као подносилац захтјева на предметном земљишту није уписан у земљишно књижној евиденцији са било којим правом коришћења, то му се не може утврдити право својине на том земљишту, које је било предмет конфискације према Закону о конфискацији

имовине и извршењу конфискације од 9. јуна 1945. године („Службени лист ФНРЈ“ број 40/45) тако да је правоснажном одлуком Комисије за извршавање конфискације у Т. од 25.8.1945. године конфисковано од бившег власника Ј. Б., као лица њемачке националности, на којем земљишту је укњижена општенародна имовина са 1/1 дијела. Стога је без утицаја што је након извршене конфискације, рјешењем Народног одбора среза Т. број ... од 8.2.1954. године то земљиште, дато (а због тешког социјалног стања) именованом правном преднику тужиоца (његовој баби) на бесплатно коришћење, уз право доживотног уживања, с тим да се то земљиште и даље води као општенародна имовина. Суд је и констатовао да је у оспореном акту правилно наведено да је првостепени орган одлучивао преко писмено постављеног захтјева тужиоца, јер је тужилац тражио да се донесе рјешење којим се претвара у право својине земљиште означено као к.ч. број 490/14 у површини од 1250 м², а захтјев се није односио на к.ч. број 490/3 - њиву у површини од 3750 м² коју је такође првостепени орган обухватио својим рјешењем, сходно чему је првостепено рјешење правилно, у смислу одредбе члана 227. став 2. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС“ број 13/02, 87/07 и 50/10, у даљем тексту: ЗОУП), поништено оспореним актом. При томе је суд такође додао да на другачије одлучивање не утиче ни то што је тужилац на к.ч. 490/14 саградио кућу, за коју није добио грађевинску дозволу од стране надлежног Одјељења за просторно уређење оштине Т., па тако да му, како је то и образложено у оспореном акту, остаје могућност да захтјев прецизира на начин да се предметна управна ствар ријешити примјеном одредбе члана 330а. ЗСП, у којем поступку би пред првостепеним органом стекао право својине на земљишту које служи за редовну употребу тог објекта, за који је покренут поступак легализације, сходно чему је у поновном поступку првостепени орган дужан да позове тужиоца као подносиоца захтјева да се изјасни да ли остаје код поднесеног захтјева у смислу члана 325. ЗСП или захтјев прецизира према наведеној упуту, па да се зависно од изјашњења тужиоца проведе законом прописан поступак и на подлози утврђених чињеница донесе нова, на закону заснована одлука,

Благовременим захтјевом за ванредно преиспитивање те пресуде (у даљем тексту: захтјев), тужилац побија њену законитост, због разлога из члана 35. став 2. Закона о управним споровима („Службени гласник РС“ број 109/05 и 63/11, у даљем тексту: ЗУС) то јест због повреде закона и повреде прописа о поступку која је могла бити од утицаја на рјешење ствари. Истиче да суд а ни тужена као другостепени орган, нису дали никаквог упоришта за своје неправилне закључке да се предметна управна ствар не може разријешити на начин како је то у поднесеном захтјеву затражено од првостепеног органа, односно да се на неки други начин треба поставити тај захтјев, па да наводно нема основа да се претвори право бесплатног доживотног коришћења у право својине, а то из разлога што би се до другачијег закључка дошло да је само прочитано образложење рјешења Народног одбора среза Т. из 1954. године у којем је наведено да је Јавно тужилаштво упутило том одбору приговор да се врати конфисковано земљиште, па да је тај одбор оцијенио да је оправдано да се земљиште додијели на трајно коришћење, односно бесплатно доживотно уживање његовом правном преднику, од којег је то земљиште претходно конфисковано. Додаје да је то земљиште било предмет наслеђивања по судском рјешењу, које је постало правоснажно, због чега сматра да су испуњени услови из члана 325. ЗСП да се изврши упис права својине у његову корист на том земљишту. Предлаже да се предметни захтјев уважи, побијана пресуда укине и предмет врати нижестепеном суду на поновни поступак и одлучивање, или пак да се побијана пресуда преиначи.

Тужена у одговору на захтјев наводи да остаје код разлога датих у образложењу оспореног акта и предлаже да се захтјев одбије као неоснован.

Заинтересовано лице у овом управном спору, Република Српска заступана по законском заступнику – Правобранилштву, у одговору на захтјев истиче да је побијана

пресуда правилна и законита, те да не стоје наводи захтјева, будући да нису били испуњени услови из члана 325. ЗСП да се удовољи постављеном захтјеву тужиоца за утврђивање права својине на предметном земљишту, јер је без утицаја на рјешавање ове управне ствари рјешење којим је то земљиште дато на доживотно уживање, имајући у виду да се радило о праву установљеном искључиво у корист једног лица, које право се као такво није могло преносити нити је било уписано у јавне евиденције о непокретностима, сходно чему су ирелевантни наводи захтјева да је то земљиште било предмет наслеђивања, стога што је тужилац искључиво наслиједио посјед на том земљишту а не и права. Предлаже да се захтјев одбије.

Размотривши захтјев, побијану пресуду, одговоре на захтјев, те остале прилоге у списима предмета, на основу одредбе члана 39. ЗУС-а, одлучено је као у изреци ове пресуде из сљедећих разлога:

Из података списка произилази да је тужилац поднио захтјев за претварање права на градском грађевинском земљишту у право својине, у смислу члана 325. ЗСП, који захтјев се односио на парцелу означену као к.ч. број 490/14 звана „Душанова бара“ уписану у зк. улошку број 172 к.о. СП Р. као општенародна имовина, а у посједовном листу број ... к.о. Р. уписана као посјед тужиоца. У захтјеву је наведено да је то земљиште правоснажном одлуком Комисије за извршавање конфискације Народног одбора среза Т. број ... од 24.8.1945. године конфисковано од тужиоцевог правног предника, Ј. Б. (његове бабе) као лица њемачке националности, након чега јој је, на њену молбу а због тешке социјалне ситуације, тај народни одбор додијелио то земљиште на бесплатно коришћење, с правом доживотног уживања тог земљишта, које је и даље остало као општенародна имовина. Првостепени орган је рјешењем удовољио тако постављеном захтјеву тужиоца, претварајући поред наведене парцеле за коју је поднесен захтјев, и парцелу број 490/3 на којој је такође у истом зк. улошку уписана општенародна имовина, у право својине тужиоца. Оспореним актом је то првостепено рјешење, позивом на одредбу члана 227. став 2. ЗОУП-а поништено, а оспорени акт је оснажен побијаном пресудом, са разлозима који су већ изнесени у уводном дијелу образложења ове пресуде.

Побијана пресуда је правилна а самим тим и законита.

Поменути чланом 325. ЗСП је реализована интенција законодавца чији је смисао укидање друштвене својине и изведених права, привременог права коришћења до преузимања, права коришћења ради грађења и трајног права коришћења, која су егзистирала на друштвеној својини, те успостава права својине у корист тачно одређеног титулара,

Те услове из члана 325. ЗСП тужилац, како то произилази из списка предмета, неспорно не испуњава, јер ни он а ни његов поменути правни предник, нису уписани у земљишној књизи са неким од наведених права, да би били испуњени услови из члана 325. ЗСП да се удовољи том захтјеву тужиоца за претварање земљишта у друштвеној односно државној својини у право својине у његову корист. На другачије одлучивање не утиче то што је рјешењем Народног одбора среза у Т., број ... од 8.2.1954. године то земљиште, због тешког социјалног стања, дато правном преднику тужиоца, Ј. Б. (његовој баби) на бесплатно коришћење, уз право доживотног уживања, које земљиште је и даље остало општенародна имовина. То из разлога што то право није обухваћено неким од права из члана 325. ЗСП. Стога на правилност оспореног акта не може утицати ни што одлука о конфискацији земљишта није проведена у катастарском оперативу, већ је проведена само у земљишној књизи, тако да је тужилац у катастарском оперативу уписан као посједник земљишта али не и као његов власник, за које земљиште које се налази у друштвеној односно сада у државној својини је и поднио захтјев у смислу члана 325. ЗСП, како је то све правилно констатовано у

оспореном акту којим је поништено првостепено рјешење, а оспорени акт правилно оснажен побијаном пресудом, које разлоге побијане пресуде у свему прихвата и овај суд. При томе је у побијаној пресуди правилно наведено да је у оспореном акту констатовано да је првостепени орган прекорачио постављени захтјев тужиоца, који се односио само на парцелу означену као к.ч. број 490/14, а не и на парцелу означену као к.ч број 490/3, сходно чему је оспореним актом, имајући у виду све наведено, правилно позивом на одредбу члана 227. став 2. ЗОУП-а поништено првостепено рјешење.

Такође су у побијаној пресуди правилно подржане упуте из образложења оспореног акта дате првостепеном органу, према којим је првостепени орган дужан употпунити поступак тако да ће затражити од тужиоца да се изјасни да ли остаје код поднесеног захтјева у смислу члана 325. ЗСП, или пак захтјев поставља у смислу члана 330а. тог закона по основу којег тужилац има могућност утврђивања земљишта за редовну употребу објекта, за који је поднио захтјев за легализацију, изграђеног на парцели број 490/14, у односу на коју је и поднио захтјев за претварање тог земљишта у његово право својине, па да се зависно од изјашњења тужиоца и донесе нова на закону заснована одлука.

Како ни остали наводи предметног захтјева нису од утицаја на рјешења ове управне ствари, овај суд налази да побијаном пресудом није остварен ниједан од разлога њене незаконитости из одредбе члана 35. став 2. ЗУС, па се захтјев тужиоца, на основу одредбе члана 40. став 1. истог закона, одбија као неоснован.

Записничар
Мира Мачкић

Предсједник вијећа
Смиљана Мрша

Тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић